

Beste mensen,

Vandaag horen we in het evangelie het laatste deel van het lange gebed dat Jezus uitsprak tijdens het Laatste Avondmaal (Johannes 17) Dat gedeelte bevat 9 beden, die allemaal cirkelen rond: 'Mogen zij allen één zijn'.

Omdat er zoveel nadruk ligt op het 'één-zijn' zijn kritische commentatoren argwanend geworden en vragen zich af: waren er zoveel spanningen binnen de kerk van Johannes? en dreigde er scheuring? Moest men zich misschien aansluiten bij een andere (apostolische) Kerk? Van een mogelijke kerkfusie zou hoofdstuk 21 dan een (theologisch) verslag kunnen zijn. In de overweging probeer ik te laten zien dat de uitspraak 'mogen zij één zijn', over meer gaat dan alleen over 'oecumene'.

Een goed zondag en geniet van de plotseling opgedaagde zomer!

Hans

JOHANNES 17

20 Het is niet zo, dat *ik bid* voor hen (mijn leerlingen) alleen,
maar ook voor degenen,
die door hun woord in mij zullen gaan geloven.

21 * Dat zij allen één mogen zijn, 1
precies zoals u, Vader, in mij en ik in u,

* dat zij ook één mogen zijn in ons, 2

* opdat de wereld mag geloven, 3

dat u mij inderdaad gezonden hebt.

22 Ik heb hen zelfs *de eer en glorie gegeven*,
die u aan mij geschonken hebt,

* dat ze toch één mogen zijn, 4 = 1

zoals wij één zijn,

23 ik in hen en u in mij,

* dat zij tot volkomenheid gebracht mogen worden
als één, 5 = 2

* opdat de wereld tot kennis mag komen, 6 = 3

dat u mij gezonden hebt,

en dat u hen lief hebt, evengoed als u mij bemind hebt.

24 Vader, zij zijn uw gave aan mij
en waar ik ben, daar zou *ik wensen*,

* dat zij met mij waren, 7

* dat zij mijn glorie zouden mogen zien, 8

die u mij gegeven hebt, omdat u al van mij hield,
nog voor de grondlegging der wereld.

25 O, aller rechtvaardigste Vader,
terwijl de wereld u niet kende (maar ik kende u wel),
kwamen deze mensen tot het inzicht, dat u mij gezonden hebt.

26 Aan hen heb ik uw naam *bekend gemaakt*
en ik zal doorgaan, die bekend te maken,

* zodat de liefde, 9 = 7

die u voor mij koesterde, ook in hen mag zijn

en dat ik in hen mag verblijven.

* 9 beden van Jezus als een litanie.

Die 9 beden hangen af van de vier cursief gedrukte werkwoorden.

ZEVENDE ZONDAG VAN PASEN C

Johannes 17:20-26

Bennekom 2016

De voltooiing van het Pasmysterie, Hemelvaartsdag, wordt in de liturgie van deze zondag verbonden met het Hoogfeest van Pinksteren, bron van Geestkracht en inspiratie voor een nieuwe fase in het leven van iedere gelovige.

In het evangelie treffen we Jezus deze morgen aan in gebed. Van dat zeer lange gebed hoorden we echter slechts de eindbede. Kijkend in de verre toekomst, bidt Jezus in die slotfase voor de mensen, die, door de prediking van zijn leerlingen, in hem zullen gaan geloven. Hij bidt dus voor ons, die hier in de kerk zitten. En niet alleen voor ons, maar voor alle mensen, die hun vertrouwen in hem zullen stellen.

We zijn zo niet gewend om over Jezus te denken als een biddend iemand. Wij zien hem immers eerder als degene, die ons gebed verhoort, dan als iemand die zelf bidt. Toch kent de Schrift een biddende Jezus, en niet alleen tijdens zijn aardse leven, maar hij wordt in het Nieuwe Testament ook beschreven en gezien als onze voorspreker in de hemel, die ook nu nog bij God onophoudelijk voor ons bidt.

I

En als Jezus bidt, wat vraagt hij dan aan God voor ons? Het slot van het gebed, dat de evangelist Johannes heeft opgetekend in zijn zeventiende hoofdstuk, cirkelt om het woord: eenheid. Een litanie van negen voorbeden met als kernwoord: mogen zij één zijn.

Nu is het woord 'één' in de joodse traditie - de traditie waarin Jezus is opgevoed en grootgebracht - niet zo maar een van de getallen 2, 3, 4, 5, 6. 'Één' zweeft daar als het ware ver bovenuit, want het woord één verwijst onmiddellijk naar God. EEN is zelfs een van de namen van God geworden: de Ene! Hoor, Israël, De Onuitsprekelijke, onze God, is EEN. Die geloofsbelijdenis bidt iedere vrome jood minstens driemaal per dag. En met die zin op de lippen hopen zij eens te sterven. Hoor Israël, De Heilige, onze God is de ENE.

Voor de gelovige mens is de eenheid van God een opdracht aan ons: wees ook jij één, zoals je hemelse Vader één is. Als Jezus bidt dat wij één mogen zijn, dan vraagt hij, dat we uit mogen groeien tot mensen uit één stuk. Dat we God mogen gaan dienen met een ge'heel'd hart, onverdeeld, met al onze krachten en met geheel ons vermogen en heel onze ziel.

II

Maar Jezus heeft daarnaast blijkbaar ook de-mensen-samen op het oog: dat we samen één mogen zijn.

Omdat de evangelist zo'n uitvoerige nadruk legt op de onderlinge eenheid, zijn commentatoren gaan vermoeden, dat er – zelfs ook in de kerk van Johannes - spanningen waren, ja, zo hevig, dat er scheuringen dreigden te ontstaan. Vandaar: mogen zij één zijn! Met de toevoeging: zoals ook wij één zijn, de Vader en zijn Gezalfde, namelijk ieder van hen beiden met zijn eigen persoonlijkheid.

Ook in onze tijd zijn we er langzaam achter aan het komen, dat er niet staat 'mogen zij *het eens* zijn met elkaar, of *het eens* worden'. We beseffen maar al te goed, dat onze samenleving een veelvormige is. Dat we, ook hier leven met verschillende volkeren en onderscheiden culturen;

dat we eenheid alleen maar in verscheidenheid waar kunnen maken.

III

In religieus opzicht is het al niet anders. Naast kerken verrijzen er overal moskeeën, staan er synagogen, hindoetempels en boeddhistische meditatie ruimten. En zelfs binnen de ene, katholieke kerk moet nog gesproken worden over een voortdurende dialoog, want ook daar geldt, dat niet iedereen het met iedereen eens is, zelfs niet met alle gezagdragers.

We hebben als kerk en als samenleving nog een lange weg te gaan voor we ook maar iets beginnen te vermoeden, wat het gebed van Jezus zou kunnen betekenen voor onze tijd en onze wereld: mogen zij - ondanks alles - toch één zijn.

Ik denk, dat velen dat woord - terecht - verstaan als: mogen wij leren elkaar lief te hebben, elkaar hoog te achten en te respecteren, ook al leven wij samen in één stad of dorp, in één land, maar in verschillende culturen, in verschillende gelovige tradities, in verschillende kerken.

IV

Jezus geeft er een model ter overweging bij: mogen zij één zijn, zoals u, Vader, in mij en Ik in u. Een raadselachtige zin, als je er goed over nadent.

We kunnen nauwelijks die eenheid van Jezus met zijn God-en-Vader onder woorden brengen. We weten waarachtig niet, hoe we ons dat voor moeten stellen. We vermoeden alleen maar, dat er iets heel dieps en iets zeer intiems, iets liefs mee gezegd wil zijn.

Alleen in gebed en meditatie wordt die mystieke eenheid geopend als een levende inspiratiebron voor ons om te werken aan onze eigen eenheid en in verbondenheid met de mensheid en met de wereld om ons heen.

Tot onze troost zij gezegd: iedere mens, die zich inzet voor de eenheid onder de mensen, handelt in de geest van het gebed van Jezus. Dat kan zijn door te werken in de oecumene, door actief te zijn in het gesprek met de Islam, door je in te zetten voor de saamhorigheid in de wijk, of de leefbaarheid van de stad, door mensen in nood te helpen, door op te komen voor de derde wereld, voor vluchtelingen en asielzoekers, door alles, wat je maar kunt bedenken, dat ons samenleven ten goede komt.

Al die duizenden vrijwilligers en beroepskrachten bouwen, steentje voor steentje, aan wat Jezus noemt: het koninkrijk van God. Het land waar we allen één zullen zijn,

geborgen en opgenomen
in de intieme band van Jezus met God,
een liefdesrelatie, die
duren zal en geen einde kent.